

<i>A tantárgy címe</i> CSALÁDSZOCIOLÓGIA	<i>A tantárgy kódja</i> BBNSZ03200	<i>Oktatott félév</i> 2015/16/2
<i>A tantárgy típusa</i> ELŐADÁS	<i>Óraszám</i> 24	<i>Oktató</i> Dr. Földházi Erzsébet

Tantárgy célja:

A család történeti változásainak, működésének és a társadalomban betöltött szerepének megismerése. A családszociológiai vizsgálatok során alkalmazott módszerek megismerése. A párkapcsolatok és a család átalakulása nemzetközi és magyarországi tendenciáinak bemutatása.

A tantárgy leírása:

Sorszám	Témakör	Óraszám
1	Bevezetés. A család fogalma. A család történeti változásai	2
2	Családszociológiai elméletek	2
3	Családtípusok, családformák	2
4	Párválasztás, házasság	2
5	Gyermekvállalás	2
6	Szocializáció	2
7	Családi szerepek, családszerkezet	2
8	Családi konfliktusok	2
9	Erőszak a családban	2
10	A család felbomlása, válás	2
11	A boldogabb családokért – Püspökkari körlevél	2
12	Kutatási módszerek a családszociológiában	2

Értékelés, követelmények:

Írásbeli vizsga a félév végén az előadáson elhangzottak és a kötelező irodalom alapján. Az írásbeli dolgozat két részből áll: a félév során tanult fogalmak meghatározása ill. rövid elméleti kérdések (5-5 kérdés), továbbá egy 50 kérdésből álló teszt. A sikeres vizsga feltétele legalább 50%-os teljesítmény elérése.

Katalógus: a félév során legfeljebb 4 hiányzás megengedett (tekintet nélkül a hiányzás okára), amit semmilyen többletmunkával nem lehet kiváltani. Amennyiben a hallgató túllépi ezt a határt, az az aláírás megtagadásával jár.

Kötelező és ajánlott irodalom:

1. BEVEZETÉS. A CSALÁD FOGALMA. A CSALÁD TÖRTÉNETI VÁLTOZÁSAI

Kötelező irodalom:

Andorka Rudolf (2006): Bevezetés a szociológiába. Osiris Kiadó, Budapest: 393-426. old.

Coontz, Stephanie: A házasság átalakulása a világtörténelem során. Ismertető a Statisztikai Szemle 2007/6. számában: http://www.ksh.hu/statszemle_archive/2007/2007_06/2007_06_562.pdf

Ajánlott irodalom:

Coontz, Stephanie (2004): The World Historical Transformation of Marriage. (A házasság átalakulása a világtörténelem során.) Journal of Marriage and Family 66 (November 2004): 974-979
http://www2.sunysuffolk.edu/wilsonv/Articles/transformation_coontz.pdf

2. CSALÁDSZOCIOLÓGIAI ELMÉLETEK

Kötelező irodalom:

Cseh-Szombathy László (1979): Családszociológiai problémák és módszerek. Gondolat Kiadó, Budapest: 10-33. old.

3. CSALÁDTÍPUSOK, CSALÁDFORMÁK

Kötelező irodalom:

Pálhegyi Ferenc (2015): Keresztyén házasság. A Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, Budapest: 123 – 129. old. (Családmodellek)

Somlai Péter (1986): Konfliktus és megértés. Gondolat Kiadó, Budapest. 45-101. old

vagy

Somlai Péter (1986): A családi kapcsolatok társadalomtörténetének irányai. In: Schadt Mária (vál. és szerk.) (2000): Családszociológia. Szöveggyűjtemény. Comenius Bt., Pécs: 13-51. old.

4. PÁRVÁLASZTÁS, HÁZASSÁG

Kötelező irodalom:

Lőrincz László (2006): A vonzás szabályai. Hogyan választanak társat az emberek? In: Szociológiai Szemle 2006/2., 96-110. old. <http://www.mtapti.hu/mszt/20062/005.pdf>

Bukodi Erzsébet (2002): Ki kivel (nem) házasodik? Szociológiai Szemle, 2.sz. (28-58.old.) – ebből kb. az első 10 oldal, az empirikus eredmények ismertetése előtti rész
<http://www.mtapti.hu/mszt/20022/bukodi.htm>

Pongrácz Tiborné (2009): A párkapcsolatok jellegzetességei. In: Monostori Judit – Óri Péter – S. Molnár Edit – Spéder Zsolt (szerk.) (2009): Demográfiai Portré 2009. KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, Budapest: 9-18. old.

Pongrácz Tiborné (2012): Párkapcsolatok. In: Óri Péter – Spéder Zsolt (szerk.) (2012): Demográfiai Portré 2012. KSH NKI, Budapest: 11-20. old.

Murinkó Livia – Spéder Zsolt (2015): Párkapcsolatok. In: Monostori Judit – Őri Péter – Spéder Zsolt (szerk.): Demográfiai Portré 2009. KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, Budapest: 9-26. old.

Ajánlott irodalom:

Bukodi Erzsébet (2004): Ki, mikor, kivel (nem) házasodik? Párválasztás Magyarországon. Andorka Rudolf Társadalomtudományi Társaság – Századvég Kiadó, Budapest.

5. GYERMEKVÁLLALÁS

Kötelező irodalom:

Kapitány Balázs – Spéder Zsolt (2009): Gyermekvállalás. In: Monostori Judit – Őri Péter – S. Molnár Edit – Spéder Zsolt (szerk.) (2009): Demográfiai Portré 2009. KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, Budapest: 29-40. old.

Kapitány Balázs – Spéder Zsolt (2012): Gyermekvállalás. In: Őri Péter – Spéder Zsolt (szerk.) (2012): Demográfiai Portré 2009. KSH NKI, Budapest: 31-44. old.

Kapitány Balázs – Spéder Zsolt (2015): Gyermekvállalás. In: Monostori Judit – Őri Péter – Spéder Zsolt (szerk.): Demográfiai Portré 2009. KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, Budapest: 41 – 56 . old.

Kapitány Balázs (2010): A kései gyermekvállalás kockázatai. Korfa on-line népesedési hírlevél 2010/2. http://www.demografia.hu/letoltes/kiadvanyok/Korfak/KorFa%20online_2010_2.pdf

6. SZOCIALIZÁCIÓ

Kötelező irodalom:

Somlai Péter (1997): Szocializáció. Corvina Kiadó, Budapest: 92-110. old.

vagy

Somlai Péter: A szociális integráció világa. In: Schadt Mária (vál. és szerk.) (2000): Családszociológia. Szöveggyűjtemény. Comenius Bt. Pécs: 101-143. oldal.

Ajánlott irodalom:

Giddens, Anthony (1995): Szociológia. Osiris Kiadó, Budapest. Szocializáció és életciklus c. fejezet: 87-112. old.

7. CSALÁDI SZEREPEK, CSALÁDSZERKEZET

Kötelező irodalom:

Földházi Erzsébet (2009): Családszerkezet. In: Monostori Judit – Őri Péter – S. Molnár Edit – Spéder Zsolt (szerk.) (2009): Demográfiai Portré 2009. KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, Budapest: 99-108.o.

Murinkó Livia - Földházi Erzsébet (2012): Háztartás- és családszerkezet. In: Őri Péter – Spéder Zsolt (szerk.) (2012): Demográfiai Portré 2012. KSH NKI, Budapest: 113-124.o.

Monostori Judit – Murinkó Livia (2015): Család- és háztartásszerkezet. In: Monostori Judit – Óri Péter – Spéder Zsolt (szerk.) (2015): Demográfiai Portré 2015. KSH NKI, Budapest:153 – 170.o.

Ajánlott irodalom:

Pongrácz Tiborné (2001): A család és a munka szerepe a nők életében. In: Nagy Ildikó – Pongrácz Tiborné – Tóth István György (szerk.) (2001): Szerepváltozások. Jelentés a nők és a férfiak helyzetéről 2001. TÁRKI, Budapest.
www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/a503.pdf

Spéder Zsolt (2001): Gyermekvállalás megváltozott munkaerőpiaci körülmények között. In: Nagy Ildikó – Pongrácz Tiborné – Tóth István György (szerk.) (2001): Szerepváltozások. Jelentés a nők és a férfiak helyzetéről 2001. TÁRKI, Budapest.
www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/a505.pdf

Nagy Ildikó (2001): A családfő intézménye – nemi szerepek a családban. In: Nagy Ildikó – Pongrácz Tiborné – Tóth István György (szerk.) (2001): Szerepváltozások. Jelentés a nők és a férfiak helyzetéről 2001. TÁRKI, Budapest.
www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/a501.pdf

8. CSALÁDI KONFLIKTUSOK

Kötelező irodalom:

Bánlaky Pál (2004): Családszociológia. Wesley János Lelkészképző Főiskola: 95-140. (6. A család belső működése – konfliktusok a családban)

Cseh-Szombathy László (1985): A házastársi konfliktusok szociológiája. Gondolat, Budapest: 51-124.

vagy

Schadt Mária (2000): Családszociológia. Szöveggyűjtemény. Comenius Bt. Pécs: 163-209.

9. ERŐSZAK A CSALÁDBAN

Kötelező irodalom:

Tóth Olga (1999): Erőszak a családban. TÁRKI Társadalompolitikai tanulmányok 12.: 5-9. és 36-39. old. <http://www.mek.oszk.hu/02000/02019>

Ajánlott irodalom:

Morvai Krisztina (1998): Terror a családban. A feleségbántalmazás és a jog. Kossuth Kiadó, Budapest

10. A CSALÁD FELBOMLÁSA, VÁLÁS

Kötelező irodalom:

Bognár Gábor – Telkes György (1994): A válás lélektana. Közgazdasági és Jogi Kiadó, Budapest: 13-51.o.; 91-124.o.

Földházi Erzsébet (2009): Válás. In: Monostori Judit – Óri Péter – S. Molnár Edit – Spéder Zsolt (szerk.): Demográfiai Portré 2009. KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, Budapest: 19-28.o.

Földházi Erzsébet (2012): Válás. In: Óri Péter – Spéder Zsolt (szerk.): Demográfiai Portré 2012. KSH NKI, Budapest: 21-30.o.

Földházi Erzsébet (2015): Válás és szétköltözés. In: Monostori Judit – Óri Péter – Spéder Zsolt (szerk.): Demográfiai Portré 2015. KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, Budapest: 27 – 40.o.

Ajánlott irodalom:

Phillips, Roderick (2004): Amit Isten összekötött... A válás rövid története. Osiris Kiadó, Budapest.

Vukovich Gabriella (2006): Az elvált apák helyzetének néhány aspektusa. In: Társadalmi riport 2006. TÁRKI, Budapest. 267-287.o.

11. A BOLDOGABB CSALÁDOKÉRT – PÜSPÖKKARI KÖRLEVÉL

<http://uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=157>

12. KUTATÁSI MÓDSZEREK A CSALÁDSZOCIOLÓGIÁBAN